Lørenskog kommune

Barnehagens arbeid med språk og språkmiljø
Egenvurdering

Ill: Maria T. Granli

Egenvurdering brukes i barnehagen som et verktøy for å kvalitetssikre språkarbeidet, og som et verktøy for å bidra til en felles forståelse og praksis blant personalet. God språkutvikling er avgjørende for læring, kommunikasjon og sosiale relasjoner, og arbeid med barns språk er en sentral del av barnehagens hverdag. De ansattes refleksjoner og vurderinger vil danne et viktig grunnlag for å sette i gang nødvendige tiltak og pedagogisk utviklingsarbeid knyttet til språk.

> «Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening».
>
> «Personalet skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk/samiske kompetanse».
>
> «Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst, og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Barn lærer språk ved å være språklig aktive».
>
> Rammeplan for barnehagen

Hver påstand i egenvurderingen skal vurderes opp mot praksis slik den er nå, mot praksis slik den burde være. Ved hver påstand er det tre alternativer:

Grønn: Dette gjør vi mye. Oransje: Dette gjør vi litt. Rød: Dette gjør vi ikke enda

Lykke til☺

1 Barnehagens arbeid med språkmiljø og språkstimulering

Grønn: Dette gjør vi mye. Oransje: Dette gjør vi litt/noe. Rød: Dette gjør vi ikke enda.			
Samtaler Vi har hyppige samtaler med **alle** barna i hverdagen.			
Vi har gode samtaler i rutinesituasjoner og aktiviteter.			
Vi snakker **med** barna om det de tenker og føler.			
Vi er gode til å stille åpne spørsmål til barna.			
Vi tilpasser samtalene med barna til deres alder og språklige nivå.			
Fortellinger Vi oppmuntrer barna til å fortelle om egne opplevelser.			
Vi støtter egne fortellinger med illustrasjoner og konkreter.			
Vi bruker fantasi og humor når vi forteller for barna.			
Vi skriver ned noen av barnas fortellinger.			
Aktiviteter og opplevelser Vi forbereder barna med samtaler før vi skal oppleve noe.			
Når vi skal gjøre noe, gir vi beskjeder som barna forstår.			
Vi bruker foto fra aktiviteter og opplevelser aktivt i samtaler.			
Vi bruker barnas minner og opplevelser fra turer i samtaler når vi er tilbake.			

Grønn: Dette gjør vi mye. Oransje: Dette gjør vi litt/noe. Rød: Dette gjør vi ikke enda.			
Lek Vi gir barn som trenger det språklig støtte i lek.			
Vi organiserer ulike typer lek for å passe på at alle barn blir involvert i lek.			
Vi deler barna i lekegrupper.			
Bøker Vi har **spontane leseaktiviteter** med barna hver dag.			
Vi har **planlagte lesestunder** hver uke.			
Vi oppfordrer barna til å delta aktivt når vi leser sammen (dialogisk lesing).			
Vi snakker med barna om bøker vi har lest.			
Vi bruker bøker som felles utgangspunkt for lek.			
Ord og begreper Vi bruker selvsnakk (setter ord på det vi selv tenker og gjør).			
Vi bruker parallellsnakk (vi setter ord på hva barna gjør).			
Vi bruker et rikt og variert ordforråd (avansert språk), og vi snakker om nye ord vi møter.			
Vi bruker konkreter og illustrasjoner (fra for eksempel Snakkepakken) for å gi barna en god begrepsforståelse når vi forklarer nye ord.			
Språklig bevissthet Vi leker med ord og lager tulleord i barnehagehverdagen.			
Vi oppmuntrer barna til å lytte til lyder og rytmer i språket.			
Vi repeterer og utvider det barna sier.			

Flerspråklig perspektiv Vi støtter barna i å bruke sitt hjemmespråk.			
Vi leker med forskjellige språk, for eksempel gjennom sang, rim og regler.			
Vi legger til rette for flerspråklig lesing og formidling, ved bruk av for eksempel Polylino.			
Vi er bevisste på å gi barna inspirasjon som kan gi felles grunnlag for lek.			
Vi bruker flere språk aktivt med barna.			
Vi bruker flerspråklig ansatte som en ressurs.			

2 Barnehagens arbeid med dokumentasjon og vurdering av språk

Grønn: Dette gjør vi mye. Oransje: Dette gjør vi litt/noe. Rød: Dette gjør vi ikke enda.			
Språkmiljø Vi diskuterer hvordan vi best kan legge til rette for å stimulere barna språklig i alle hverdagens aktiviteter.			
For oss er barns medvirkning viktig når vi skal skape et godt språkmiljø.			
Fysisk språkmiljø (bøker i barnehøyde, rom for å sitte å lese, bokstaver/skriftspråk hengende oppe.			
Enkeltbarnet I barnehagen observerer vi alle barnas språk og språkbruk i hverdagen.			
Vi reflekterer sammen rundt observasjoner vi gjør.			
Våre observasjoner og vurderinger bruker vi som utgangspunkt for å gi det enkelte barnet tilpassede språklige utfordringer.			
Vi har god kompetanse når det gjelder bruk av observasjon og annen kartlegging av språk.			

3 Kunnskap om språktilegnelse, flerspråklighet og språkforsinkelser/språkvansker

Grønn: Dette gjør vi mye Oransje: Dette gjør vi litt/noe. Rød: Dette gjør vi ikke enda.			
Vi har nødvendig kunnskap om hvordan barn tilegner seg språk.			
Vi har nødvendig kunnskap om flerspråklige barns språktilegnelse.			
Vi har nødvendig kunnskap om språklige forsinkelser og språkvansker.			
Vi bruker de flerspråklige ressursene Polylino og Salaby			
Vi bruker de flerspråklige ressursene Bildetema, Sprell og morsmål.no			

4 Samarbeid om språk

Grønn: Dette gjør vi mye. Oransje: Dette gjør vi litt/noe. Rød: Dette gjør vi ikke enda.			
Foreldrene blir tidlig involvert dersom vi mener at et barn har språklige utfordringer.			
Vi bruker samtaleguiden om barnets samlede språkkompetanse i foreldresamarbeidet.			
Vi legger til rette for å styrke foreldresamarbeidet om lesing med å oppmuntre foreldrene til å lese bøker i Polylino, via Home Access.			
Vi samarbeider med tjenester utenfor barnehagen om språkarbeid i barnehagen.			

